

# Судді уночі

Антоніо Буеро Вальєхо (1916 — 2000) є найважливішим іспанським драматургом повоєнного покоління. Автор майже трьох десятків сповнених песимізму п'єс («Сон розуму», «Історія одних сходів», «Нині свято», «У палаючій п'їтьмі», «Слова на піску», «Ткаля снів») з елементами гострої соціальної та політичної критики. Був нагороджений низкою літературних та театральних премій, зокрема Премією імені Лопе де Веги (1949) та Премією Сервантеса (1986). У пізніх драмах Буеро Вальєхо помітний вплив Бертольда Брехта, твори якого він перекладав.

The background is a solid pink color. Overlaid on this are several thick, green outlines of stylized leaves or branches. These outlines are simple, curved shapes that suggest the form of leaves without filling them in. They are scattered across the page, with some near the top and others near the bottom.

*Антоніо Буеро Вальехо*

# Судді уночі

Переклад Галини Грабовської

# особливі прикмети

*La traducción de esta obra ha recibido una ayuda  
del Ministerio de Cultura y Deporte de España*

*Переклад цього твору здійснено  
за підтримки Міністерства культури і спорту Іспанії*



GOBIERNO  
DE ESPAÑA

MINISTERIO  
DE CULTURA  
Y DEPORTE

DIRECCION GENERAL  
DEL LIBRO  
Y FOMENTO DE LA LECTURA



Antonio Buero Vallejo

---

**Jueces  
en La noche**

---

EDHASA

Антоніо Буєро Вальєхо

---

# Судді уночі

---

*З іспанської переклала*

*Галина Грабовська*

ВИДАВНИЦТВО АНЕТТИ АНТОНЕНКО  
ЛЬВІВ

УДК 821.134.2  
В-16

Антоніо Буеро Вальєхо  
СУДДІ УНОЧІ

П'єса

*З іспанської переклала Галина Грабовська*

Перекладено за виданням:

*Antonio Buero Vallejo*

*Jueces en La noche*

*Castalia Ediciones*

*www.edhasa.com*

*ISBN: 978-84-9740-599-7*

Антоніо Буеро Вальєхо (1916 — 2000) є найважливішим іспанським драматургом повоєнного покоління. Автор майже трьох десятків сповнених песимізму п'єс («Сон розуму», «Історія одних сходів», «Нині свято», «У палаючій п'їтмі», «Слова на піску», «Ткаля снів») з елементами гострої соціальної та політичної критики. Був нагороджений низкою літературних та театральних премій, зокрема Премією імені Лопе де Веги (1949) та Премією Сервантеса (1986). У пізніх драмах Буеро Вальєхо помітний вплив Бертольда Брехта, твори якого він перекладав.

*Підтримка цієї публікації не означає, що Європейська комісія погоджується з її змістом, який відображає виключно думки авторів, отож не може нести відповідальності за будь-яке використання цієї інформації.*

**Усі права застережені.** Жодну частину цього видання не можна перевидавати, перекладати, зберігати в пошукових системах або передавати у будь-якій формі та будь-яким засобом (електронним, механічним, фотокопіюванням або іншим) без попередньої письмової згоди на це **ТОВ «Видавництво Анетти Антоненко»**.

ISBN 978-617-7654-71-0  
ISBN 978-617-7654-34-5  
(Серія «Особливі прикмети»)

Copyright © Heirs of Antonio Buero Vallejo, 2000  
© Галина Грабовська, український переклад, 2021  
© «Видавництво Анетти Антоненко», 2021

## Любі наші Читачі й Читачки!

Книжка, яку ви тримаєте в руках, побачила світ завдяки програмі «Креативної Європи» «Художній переклад». Ця програма допомагає публікувати та популяризувати високоякісну європейську літературу. Участь у ній дала нам змогу накреслити нові шляхи у видавничому бізнесі та навчитися працювати для вас іще ефективніше.

Наша серія «Особливі прикмети: 10 бесід про ідентичність» — це своєрідний культурний краєвид сучасної Європи. Словами видатних європейських драматургів ми наголошуємо на тому, що всі люди без винятку безцінні саме тим, що різні, а ще намагаємося прищепити повагу до кожної ідентичності й навчитися бути повноправними європейцями.

10 дуже різних авторів і авторок — і безперечних класиків ХХ століття, і найновітніших зірок, поміж яких переможці й переможниці найпрестижнішої Літературної премії Європейського Союзу.

9 дуже різних країн — кожна з неповторною історією та культурою, із власними травмами та проблемами.

8 перекладачів і перекладачок, які не просто фахівці, а й промоутери своїх «паралельних» культур в Україні.

Наші книжки можна не лише читати й розігрувати в театрі вашої безмежної уяви. Їх можна бачити на театральних сценах, слухати в Інтернеті й на радіо, переглядати на телебаченні й на YouTube-каналах. А для тих, кому комфортніше комунікувати через гаджети,



ми підготували доступ до цікавого аудіовізуального контенту через QR-коди.

Ви зможете зустрітися з нашими авторами й авторками у книгарнях, на книжкових ярмарках і фестивалях, почитати й послухати інтерв'ю з ними, а також долучитися до буккросінгових акцій, освітніх програм і важливих публічних обговорень і дискусій.

Стежте за нашими новинами на видавничому сайті:  
<https://anetta-publishers.com/projects/1>



а також у групах проекту в соцмережах:  
<https://www.facebook.com/groups/979651279142741>



Ми різні — ми рівні! Приємного вам прочитання!

<https://youtu.be/KE6Da1af6v0>



<https://youtu.be/uyzPфомQPhY>



Уперше п'єсу було поставлено 2 жовтня 1979 року  
в мадридському Театрі Лари\* з таким акторським складом:

## Дійові особи та виконавці

Хуан Луїс Паласіос, *депутат* — Франсиско Пікер  
Хулія, *його дружина* — Маріса де Леса  
Крістіна, *лікарка* — Вікторія Родрігес  
Хінес Пардо, *колишній поліцейський* — Фернандо Себріан  
Дон Хорхе, *директор фірми* — Андрес Мехуто  
Падре Ансельмо — Анхель Террон  
Генерал — Хосе Паган  
Скрипаль — Пепе Лара  
Віолончеліст — Енріке Наварро  
Пепіта, *покоївка* — Тереса Гвайда  
Голоси

У столиці держави і в наш час.  
Правий і лівий бік — як їх бачить глядач.

Постановка — Альберто Гонсалес Вергель  
Сценографія — Альфаро Валенсія  
Помічник режисера — Лоренсо Сарагоса

---

\* Прем'єра «Суддів» відбулася через тридцять років після постановки «Історії одних сходів». Було опубліковано декілька інтерв'ю з Буєро, серед яких своєю значущістю вирізняються інтерв'ю Хав'єра Альфаї «Антоніо Буєро Вальєхо: В палкій прозорливості», «Ля Кальє» (Мадрид), 25 серпня — 1 жовтня 1979 р., с. 42-44, і Х. І. Рубіо «Буєро Вальєхо — самотній і вірний» у «Камбіо 16», 4 жовтня 1979 р., с. 98-100. На прем'єрі були політики, зокрема Сантьяго Карільйо з Комуністичної партії Іспанії та Енріке Мухіка, відомий діяч Іспанської соціалістичної робітничої партії. Див. «Буєро Вальєхо ставить у Театрі Лари “Суддів уночі”», «Ля Вангвардія», 4 жовтня 1979 р., с. 47.

Примітка видавця: Фрагменти, взяті у квадратні дужки, були пропущені у спектаклях, аби скоротити їхню тривалість до прийнятної тоді. Це запропонований самим автором вибір для коротших вистав, якщо цього вимагають умови постановки чи так бажає режисер.

## Декорації

Розкішна вітальня, кабінет якоїсь впливової фірми, приватні покої священника, закуток кав'ярні — ось місця, де в зручному просторовому суміщенні могла би відбуватися дія. Якщо простір сцени обмежений, то лаштунки могли би виглядати так, як описано нижче.

На передньому плані по обидва боки два вузькі дещо похилі мури залишають простір для входу і виходу. Впритул до лівого стоїть обшарпана канапа на двох, які бувають у кав'ярнях, а перед нею стіл, на ньому — чарка лікеру, чашка і газета. Поряд зі столом — стілець. Перед правим бічним муром — невеличкий письмовий столик з кріслом і стільцем, який чекає на відвідувача. На столику — лампа, папери, одна-дві книжки.

Підлога вітальні, яка займає центр сцени, простягається майже до просценіуму і двох бічних кутів. Скісний виступ, який починається при внутрішніх боках мурів і стає фронтальним у центрі, обмежує її периметр. Від бічних мурів відходять трохи навскіс до центру стіни вітальні. По центру обидвох — великі двійчасті двері. В глибині вітальні по обидва боки — два стінні виступи; між ними — великий напівкруглий еркер, до якого ведуть п'ять рівних сходенок, витягнутих уздовж віконного прорізу. Глибину еркера створюють широкі вікна, розділені легкими колонами. За ними — насичена чорнота нічного неба, яка у нижній частині ледь відливає синявою. В еркері — три стільці для струнного тріо. Пюпітрів нема.

Увесь простір еркера заслоняє великий коштовний гобелен. Його нижній край спадає до верху нижньої сходинки, ховаючи під собою чотири інші приступки; бічні краї збігаються з краями вузьких стінних виступів. На гобелені — строката середньовічна сцена із замками, королями, дамами, воїнами у борні.

На правому виступі вглибині на певній висоті — старовинне розп'яття на адамашковому облицюванні. При лівому виступі — барна шафка.

На передньому плані вітальні, трохи ліворуч — круглий столик на одній ніжці з телефоном, сигаретою і попільничкою, по обидва боки якого стоять два стільці. Поблизу нього, ліворуч і трохи позаду — фотель. На правому боці вітальні і трохи навкосо — м'яка частина, що складається з дивана і двох крісел. Перед диваном — довгий низький столик із сигаретницею, попільничками і журналами. Можливо, ще якісь стільці у підхожих місцях.

Килими, картини не є доконечне потрібними. Але уява є вільною.

## Частина перша

### I

*(Абсолютна темрява. Скрипка, віолончель і альт грають марш, з якого починається (і яким закінчується) тріо для струнних ре-мажор опус 8 («Серенада») Бетховена. Гобелена не видно, зненацька яскравий промінь прожектора освітлює один із трьох стільців, які стоять в еркері, а саме: той, що праворуч. На його сидінні лежить смичок, а спертий на його спинку альт випромінює сяйво світлого дерева. Через декілька секунд промінь прожектора розширюється і вихоплює із сутіні двох музикантів у фраках. Той, який сидить на стільці ліворуч — Скрипаль, той, що в центрі — Віолончеліст. Але в мелодії чутно також звук покинутого альтя. Скрипаль — ставний молодик, якому з вигляду років двадцять, Віолончелісту з грубими й жорсткими рисами обличчя, либонь, перевалило за шістдесят п'ять. Обличчя в обох дуже бліді, під очима фіолетові кола, уста надто червоні. За вікнами панує темна беззоряна ніч із легенькими прикметами світанку. Потроху загоряється інше світло, доки вітальня не стає яскраво освітленою. Однак у цій яскравості є щось аномальне і дивне. Інші персонажі у вечірньому вбранні, сидячи у вітальні, курять і п'ють, слухаючи концерт. На двох стільцях, що стоять біля круглого столика, сидять Хуан Луїс і Хулія. Вони усміхаються, їхні руки торкаються одна одної поверх столу. Йому з вигляду сорок п'ять років, хоча може бути і п'ятдесят. Зовнішність у нього приємна*

і вишукана. Їй близько сорока, але вона досі є вродливою та привабливою. В одному з крісел м'якої частини, котре стоїть ближче до просценіуму і трохи повернуте на схід, сидить дон Хорхе: сеньйор під сімдесят з дуже доглянутим сивим волоссям і в бездоганному костюмі-трійці. Крістіна сидить на найдальшому краю дивана. Це рішуча з вигляду жінка з миловидним обличчям, якій також близько сорока, час від часу вона робить ковток віскі. Її ліву щоку перетинає довгий шрам, практично замаскований пластичною хірургією, тож вночі він майже непомітний. На дивані також сидить Падре Ансельмо: старий священник у світському одязі і з колораткою. У другому кріслі меблевого гарнітура слухає музику армійський Генерал-лейтенант поважного віку в мундирі і з червоним шовковим поясом. У фотелі, котрий стоїть ліворуч поблизу круглого столика на одній ніжці, непорушно, повернувшись у профіль, сидить Хінес Пардо. Він не п'є, не курить. Схоже, його ніхто не помічає, а коли настає відповідна мить, випити йому не пропонують. З усіх присутніх він єдиний вбраний у денний костюм світлих тонів. У нього м'який і ласкавий погляд, приємний вираз обличчя. Йому близько п'ятдесяти. Пеніта — це покоївка: гарна дівчина у чорній формі, яка чатує при лівому вході, тримаючи тацю з напоями. Двоє дверей вітальні розчинені навстіж. Марш «Серенади» триває точно дві хвилини. Поки він звучить, присутні стиха обмінюються схвальними коментарями, п'ють, пропонують одне одному сигарети чи вогонь... Хулія і Хуан Луїс ніжно дивляться одне на одного. Марш завершується. Лунають оплески і схвальні вигуки. Два виконавці підводяться, вклоняються і знову сідають. Хулія хоче встати, її чоловік її затримує).

ХУАН ЛУЇС: Хіба зараз не гратимуть «Адажіо»?

ХУЛІЯ: Де там! П'єса скінчилася.

ХУАН ЛУЇС: Вона ж починається цим маршем!

ХУЛІЯ: Він повторюється у фіналі. *(Відштовхує його руку)*. Пустити мене! Треба зайнятися гостями. *(Оплески змусили музикантів знову вклонитися. Хулія підводиться і йде до дивана)*.

ДОН ХОРХЕ *(звертаючись до неї)*: Яка краса, пані!

ХУЛІЯ: Дякую. *(Генерал підводиться і цілує їй руку)*.

ГЕНЕРАЛ: Чудовий концерт. *(Непорушні й усміхнені, двос музикантів дивляться з увшишия на присутніх)*.

ПАДРЕ АНСЕЛЬМО: Уже небагато є місць, де так шанують дружбу.

ХУЛІЯ: Ви дуже люб'язні. Вип'єте ще?

ГЕНЕРАЛ: Було б непогано.

ХУЛІЯ *(обернувшись до покоївки)*: [Пепіто].

ПЕПІТА: [Так, пані]. *(Виходить уперед, не звертаючи уваги на чоловіка, який у світлому костюмі сидить у фотелі, підходить до дивана і простягає тацю. Генерал і Крістіна замінюють свої порожні склянки на інші)*.

ПАДРЕ АНСЕЛЬМО: Що гратимуть зараз?

ХУЛІЯ: Тріо «Серенада» Бетховена.

КРІСТІНА: Хіба допіру його не виконали?

ХУЛІЯ *(з невинною усмішкою)*: То й що? *(Приховане здивування присутніх. Хуан Луїс, який слухав її, простягає до неї руку)*.

ХУАН ЛУЇС: Але ж, Хуліє... *(Вона його не чує)*.

ГЕНЕРАЛ: Що ж... Слухати його не набридає. *(Покоївка простягає тацю дону Хорхе. Той з розсіяною усмішкою відмовляється)*. Падре Ансельмо встає і підходить до них. Хулія і Генерал шепочуться).

ПАДРЕ АНСЕЛЬМО: Сину мій, небо осипало вас милостями. Та ви вмієте повертати їх стократ, як цього хоче



Кінець безкоштовного  
уривку. Щоби читати  
далі, придбайте, будь  
ласка, повну версію  
книги.

**ridmi**  
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

**КУПИТИ**